

Priešiškumas kitai rasei: kaip apsiginti?

Romai, norėdami apsaugoti savo atžalas nuo rasinės diskriminacijos, juos atskiria nuo kitų vaikų, neveda į darželius, A. Ufarto (BFL) nuotr.

2008 03 14 /15:00/ Simona Viltrakytė
lrt.lt

(18) Skaityti komentarus

Rasinė diskriminacija Lietuvoje didėja, o valstybė kovai su šia tendencija neskiria nei jėgų, nei lėšų, pastebi tuo besidominčios organizacijos. Prieš kelerius metus spaudimą mažinti rasizmo apraiškas Lietuvai darė tarptautinės organizacijos. Naudos mažinant rasistinę diskriminaciją davė ir Lietuvos siekis būti priimtai į NATO bei ES. Tačiau dabar visuomenė šviečiama tiek, kiek tą pripuolamai daro visuomeninės organizacijos.

„Situacija daugiau nei dramatiška“, – sako Svetlana Novopolskaja, Romų visuomenės centro atstovė, dalyvavusi spaudos konferencijoje pristatant savaitę prieš rasinę diskriminaciją.

S. Novopolskaja pasakoja, kad romai, norėdami apsaugoti savo atžalas nuo rasinės diskriminacijos, juos atskiria nuo kitų vaikų, neveda į darželius. Todėl pradėję lankyti mokyklas mažieji romai temoka kalbėti sava – romų – kalba.

Pasak S. Novopolskajos, tai lyg uždaras ratas: lietuviai rodo nepasitenkinimą romais, o šie, mėgindami išvengti nemalonumų, stengiasi likti izoliuoti.

Išskiria per švietimą

Larisa Dmitrijeva, Lietuvos rusų sąjungos atstovė, pasakoja stipriausią diskriminaciją jaučianti švietimo sistemoje.

„Švietimo ir mokslo ministerija tik ir kalba, kaip uždarys rusų mokyklas, o rusų kalbos pamokų paliks tik 30 proc. Neva taip geriau išmoksime lietuvių kalbos“, – kalba L. Dmitrijeva.

Dar vienas žingsnis, sukėlęs rusų bendruomenės Lietuvoje nepasitenkinimą – LRT tarybos sprendimas uždaryti Lietuvos rusams skirtą laidą.

„Visur formuojamas neigiamas rusų įvaizdis. Tačiau mes nesame priešai: 1991 metais pasilikdami Lietuvoje išreiškėme norą čia gyventi“, – teigia L. Dmitrijeva.

Dėl diskriminacijos – į teismą

Danguolė Grigolovičienė, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos patarėja, remdamasi tyrimais ir gausėjančiais skundais, kurių sulaukia tarnyba, teigia, jog rasinės neapykantos Lietuvoje daugėja.

Iš visų per praėjusius metus Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos gautų skundų 17 proc. sudarė nusiskundimai dėl tautybės.

Iš jų 13 proc. sudarė romų, 17 proc. – rusų skundai. Keli skundai gauti iš lietuvių, kurie gyvena Vilniaus rajone.

Anot D. Grigolovičienės, dažniausiai romai skundžiasi diskriminuojami, kai nori įsidarbinti.

„Esame gavę kuriozinį darbdavio paaiškinimą, kodėl romės nepriėmė plauti indų. Neva ji turi puikiai mokėti lietuvių kalbą, kad galėtų perskaityti cheminių priemonių sudėtį bei vesti jų apskaitą“, – pasakojo D. Grigolovičienė.

Henrikas Mickevičius, Žmogaus teisių stebėjimo instituto direktorius, pasakoja, kad Lietuvoje teisminės praktikos ginant nukentėjusiuosius nuo rasinės diskriminacijos nėra – ji tik beatsirandanti.

Visgi jau keli mėnesiai Lietuvos teismuose nagrinėjama, H. Mickevičiaus žodžiai tariant, „strateginė byla“.

Joje dėl rasinės diskriminacijos darbo santykiuose kaltinamas darbdavys, indams plauti nepriėmęs romų tautybės moters.

Tiesa, H. Mickevičius sako negalįs prognozuoti bylos baigties: nors įrodymų, kad darbdavys buvęs neteisis, surinkta apščiai, šis neigia kaltinimus.